

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 7Sk/8/2021
Identifikačné číslo spisu: 6019200643
Dátum vydania rozhodnutia: 02.07.2021
Meno a priezvisko: JUDr. Viola Takáčová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2021:6019200643.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Violy Takáčovej, PhD. a členiek senátu JUDr. Zdenky Reisenauerovej a JUDr. Aleny Adamcovej, v právnej veci žalobcu: E. N., narodený XX. R. XXXX, bytom v L. L., V. Č.. XX, korešpondenčná adresa: Zariadenie sociálnych služieb C., R. R. Y. Z., K. A. Č.. XXXX/XX, proti žalovanej: Sociálna poisťovňa, ústredie, so sídlom v Bratislave, Ul. 29. augusta č. 8-10, o preskúmanie zákonnosti postupu a rozhodnutia generálneho riaditeľa žalovanej z 27. júna 2017, Číslo: XXX XXX XXXX X, o invalidný dôchodok, o kasačnej sťažnosti žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Banskej Bystrici z 30. júla 2020, č. k. 23Sa/15/2019-37, t a k t o

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici z 30. júla 2020, č. k. 23Sa/15/2019-37, m e n í t a k, že rozhodnutie generálneho riaditeľa žalovanej z 27. júna 2017, Číslo: XXX XXX XXXX X z r u š u j e a v e c v r a c i a žalovanej na ďalšie konanie.

Žalobca m á n á r o k na náhradu trov konania na krajskom súde a kasačnom súde voči žalovanej v rozsahu 100 %.

Odôvodnenie

I.

1. Krajský súd v Banskej Bystrici (ďalej len „krajský súd“) napadnutým rozsudkom z 30. júla 2020, č. k. 23Sa/15/2019-37 podľa § 190 Správneho súdneho poriadku (ďalej len „SSP“) zamietol ako nedôvodnú žalobu, ktorou sa žalobca domáhal preskúmania zákonnosti rozhodnutia generálneho riaditeľa žalovanej z 27. júna 2017, Číslo: XXX XXX XXXX X, ktorým tento postupom podľa § 218 ods. 2 zákona č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení v rozhodnom znení (ďalej len „zákon č. 461/2003 Z.z.“) v celom rozsahu zamietol odvolanie žalobcu a potvrdil prvostupňové správne rozhodnutie z 28. apríla 2017, Číslo: XXX XXX XXXX X. Uvedeným rozhodnutím prvostupňový správny orgán (Sociálna poisťovňa, ústredie) rozhodol tak, že podľa § 70 ods. 1 a § 71 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z.z. zamietol žiadosť žalobcu o invalidný dôchodok zo 07. decembra 2015.

2. Krajský súd zákonnosť preskúmaného rozhodnutia žalovaného správneho orgánu preskúmal v intenciách ustanovení § 71 ods. 1 - 9 a § 153 ods. 5 zákona č. 461/2003 Z.z. a dospel k záveru o nedôvodnosti podanej žaloby.

3. Krajský súd uviedol, že po preskúmaní administratívneho spisu nezistil žiadnu chybu v procesnom postupe na strane prvostupňového a druhostupňového orgánu verejnej správy a po preskúmaní obsahu napadnutého rozhodnutia, ako aj rozhodnutia, ktoré mu predchádzalo, nezistil žiadne porušenie zákona; žalovaná napadnuté rozhodnutie dostatočne jasne a zrozumiteľne odôvodnila, vysvetlila žalobcovi, že určiť mieru poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť patrí do kompetencie posudkového lekára Sociálnej poisťovne, podľa § 153 ods. 5 zákona č. 461/2003 Z.z. Žalovaná zobrala do úvahy všetky lekárske správy predložené žalobcom a uviedla, aký objektívny stav bol z nich zistený, konštatovala, že pre stanovenie miery poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť je rozhodujúcim zdravotným postihnutím zhubný nádor ľavého semenníka (C62,1) - 30 % v porovnaní so zdravou fyzickou osobou. Zdôraznila, že žalobca nie je invalidný podľa § 71 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z.z., nakoľko nemá pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť o viac ako 40 % v porovnaní so zdravou fyzickou osobou, s mierou poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť na 30 % s tým, že pochybnosti žalobcu o tom, že jeho zdravotný stav nebol v konaní správne posúdený je možné posudzovať ako neodôvodnené, vyvolané len subjektívnym vnímaním objektívnej skutočnosti, čo nie je dôvod na spochybnenie správnosti skutkových zistení a záverov prijatých v konaní posudkovými lekármi Sociálneho poistenia.

4. Uviedol, že preskúmal samostatne posudkový spis, pričom dospel k záveru, že zistenia vychádzajúce z predmetného posudkového spisu nerozporujú závery odôvodnenia napadnutého rozhodnutia žalovanej. Opätovne sa oboznámil s dodatočne predloženou lekárskou správou žalobcu z 08. januára 2020 z Fakultnej nemocnice s poliklinikou Druhej neurologickej kliniky SZU, z ktorej vyplýva, že pacient trpí diagnózou M51.5 - poškodenie driekových a iných medzistavcových platničiek s G55.1, a to kompresia nervových koreňov a spletej pri poškodení vzhľadom na zistenú diagnózu, kontrola na urologickej a gastrologickej ambulancii a kontrola na neurologickej ambulancii podľa plánu. Zároveň úprava krvného tlaku cestou obvodného lekára, ak bude potrebné. Súčasne preskúmal ambulantnú správu z vyšetrenia z 12. februára 2020 z ONK - chemoterapeutická ambulancia 3, Fakultnej nemocnice s poliklinikou, v ktorej boli popísané subjektívne ťažkosti, a to bolesti chrbtice, dlhodobo v LS, pričom pacient popisoval hospitalizáciu na neurológii, občasnú pobolievanie v oblasti pupka s občasnou redšou stolicou od roku 1986 s popisom únavy prítomnej nauzey. Zo záveru predmetného vyšetrenia vyplývala nešpecifická hypodenzita v S7 heparu, t. j. lézia do 10 mm, pričom bolo odporúčané sledovanie, pričom bol popísaný žľazník ako tenkostenný bez obsahu konkrémentov so žľazníkovými cestami bez dilatácie, pankreas bez ložiskových zmien, slezina homogénna bez ložiskových zmien, primeranej veľkosti, obličky bilaterálne primeranej veľkosti, tvaru a uloženia bez nefrolitiázy, iné ložiskové zmeny neboli prítomné, močový mechúr tenkostenný bez patologického obsahu, nadobličky bez zmien. Po vyhodnotení týchto dôkazov súd dospel k záveru, že tieto nerozporujú odôvodnenie lekárskeho posudku na stupeň invalidity žiadateľa o invalidný dôchodok; všetky dodatočne predložené lekárske správy, len potvrdili pôvodný diagnostický stav žalobcu.

5. Po preskúmaní veci dospel krajský súd k záveru, že žalovaná vyhodnotila všetky dôkazy vo vzájomnej súvislosti, t. z. aj všetky žalobcom predkladané lekárske správy aj vyšetrenia vykonané posudkovým lekárom. Krajský súd po preskúmaní týchto listín nezistil rozpor medzi ich obsahom a prijatými závermi, nezistil ani žiadnu odchýlku od princípov logického uvažovania, pri úvahách, ktoré boli použité pri hodnotení odborných lekárskeho nálezov. Je nesporné, že žalobca trpí zdravotným postihnutím, a to choroby mužských pohlavných orgánov, zhubný nádor semenníka (C62,1) po stabilizácii zdravotného stavu, ako aj arteriálnou hypertenziou WHO II. stupňa, schizofornou psychózou v anamnéze a syndrómom dráždivého čreva s hnačkami, ktoré však boli správne zaradené do kapitoly XII, Položka č. 3, písm. c/ prílohy č. 4 k zákonu č. 461/2003 Z.z. Miera poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť v dôsledku týchto zdravotných postihnutí však nedosahuje 40 %, čo je podmienkou v zmysle § 71 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z.z., aby bolo možné posúdiť žalobcu ako invalidného.

6. Vzhľadom na uvedené krajský súd žalobu postupom podľa § 190 SSP zamietol ako nedôvodnú.

7. Žalobcovi právo na náhradu trov konania nepriznal.

II.

8. Proti tomuto rozsudku podal žalobca v zákonnej lehote kasačnú sťažnosť.

9. Poukázal na svoj nepriaznivý zdravotný stav a namietal tak postup krajského súdu, ako aj žalovanej vrátane posudkových lekárov, ktorí sa opomenuli zaoberať diagnózou - degeneratívne zmeny na chrbtici brániacou mu sa zamestnať. Zároveň ku kasačnej sťažnosti vo forme prílohy doložil fotokópiu prepúšťacej správy z Neurologickej kliniky Fakultnej nemocnice s poliklinikou F. D. Roosevelta zo 14. januára 2020 a fotokópiu lekárskej správy z MR vyšetrenia z 03. októbra 2019.

III.

10. Žalovaná sa ku kasačnej sťažnosti žalobcu vyjadrila podaním z 10. decembra 2020.

11. Dôvody uvádzané v kasačnej sťažnosti nepovažovala za opodstatnené, krajský súd zistil skutkový stav správne, náležite vec právne posúdil. Posudkoví lekári organizačných zložiek žalovanej na základe predložených lekárskejších správ a diagnostických záverov odborných lekárov vyhodnotili zdravotný stav žalobcu so záverom, že nie je invalidný podľa § 71 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z.z., pretože pre dlhodobý nepriaznivý zdravotný stav nemá mieru poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť o viac ako 40 % v porovnaní so zdravou fyzickou osobou, mieru poklesu u navrhovateľa stanovili na 30 %. Posudkoví lekári sociálneho poistenia dospeli k zhodnému posudkovému záveru, pričom medzi závermi odborných lekárov a medzi závermi posudkových lekárov neboli preukázané žiadne diskrepancie. Žalobca v konaní nedoložil také relevantné dôkazy, ktorými by tieto závery spochybnil. Výkon lekárskej posudkovej činnosti je podľa zákona č. 578/2004 Z.z. podmienený získaním odbornej spôsobilosti posudkového lekára, ktorý musí mať špecializáciu v špecializačnom odbore posudkové lekárske, alebo musí byť zaradený do špecializačného štúdia v špecializačnom odbore posudkové lekárske. Činnosť posudkových lekárov spočíva v náležitom objektívnom a nestrannom zistení a posúdení zdravotného stavu posudzovanej osoby, a to na základe či už vlastného vyšetrenia posudkovým lekárom sociálneho poistenia, z doloženej zdravotnej dokumentácie, ako aj z lekárskejších správ a záverov odborných lekárov. Skutkové okolnosti týkajúce sa zdravotného stavu žalobcu boli dostatočne ozrejmene, sú úplné, podložené odbornými vyšetreniami, nálezmi, ako aj zdravotnou dokumentáciou, sú bez nejasností a vnútorných rozporov. Posudky posudkových lekárov sú presvedčivé a úplné, zodpovedajúce kritériám upraveným v zákone č. 461/2003 Z.z.

12. Navrhla, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky kasačnú sťažnosť žalobcu zamietol.

IV.

13. K vyjadreniu žalovanej zaslal dňa 28. januára 2021 písomné stanovisko žalobca, poukázal na svoj nepriaznivý zdravotný stav a k podaniu doložil vo forme prílohy fotokópiu prepúšťacej správy z Neurologickej kliniky Fakultnej nemocnice s poliklinikou F. D. Roosevelta z 13. novembra 2020, z 28. augusta 2020, zo 14. decembra 2020, tiež fotokópiu prepúšťacej správy z Neurologickej kliniky Fakultnej nemocnice Nitra z októbra 2020 a opätovne fotokópiu lekárskej správy z MR vyšetrenia z 03. októbra 2019.

V.

14. Písomné stanovisko žalobcu bolo doručené žalovanej dňa 05. februára 2021 na vedomie.

VI.

15. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) ako súd kasačný (§ 11 písm. g/ SSP) preskúmal napadnutý rozsudok krajského súdu postupom bez nariadenia pojednávania podľa § 455 SSP a dospel k záveru, že kasačná sťažnosť žalobcu je dôvodná.

16. Podľa § 2 ods. 1 SSP, v správnom súdnictve poskytuje správny súd ochranu právam alebo právom chráneným záujmom fyzickej osoby a právnickej osoby v oblasti verejnej správy a rozhoduje v ďalších veciach ustanovených týmto zákonom.

17. Podľa § 2 ods. 2 SSP, každý, kto tvrdí, že jeho práva alebo právom chránené záujmy boli porušené alebo priamo dotknuté rozhodnutím orgánu verejnej správy, opatrením orgánu verejnej správy, nečinnosťou orgánu verejnej správy alebo iným zásahom orgánu verejnej správy, sa môže za podmienok ustanovených týmto zákonom domáhať ochrany na správnom súde.

18. Podľa § 6 ods. 1 SSP, správne súdy v správnom súdnictve preskúmajú na základe žalôb zákonnosť rozhodnutí orgánov verejnej správy, opatrení orgánov verejnej správy a iných zásahov orgánov verejnej správy, poskytujú ochranu pred nečinnosťou orgánov verejnej správy a rozhodujú v ďalších veciach ustanovených týmto zákonom.

19. Podľa § 6 ods. 2 písm. c/ SSP, správne súdy rozhodujú v konaniach o správnych žalobách v sociálnych veciach.

20. Podľa § 199 ods. 1 písm. a/ SSP, sociálnymi vecami sa na účely tohto zákona rozumie rozhodovanie Sociálnej poisťovne.

21. Podľa § 135 ods. 1 SSP, na rozhodnutie správneho súdu je rozhodujúci stav v čase právoplatnosti rozhodnutia orgánu verejnej správy alebo v čase vydania opatrenia orgánu verejnej správy.

22. Predmetom kasačného konania v preskúmvanej veci je posúdenie správnosti rozsudku krajského súdu, ktorým krajský súd postupom podľa § 190 SSP ako nedôvodnú zamietol žalobu, ktorou sa žalobca domáhal preskúmania zákonnosti rozhodnutia generálneho riaditeľa žalovanej z 27. júna 2017, Číslo: XXX XXX XXXX X, ktorým tento postupom podľa § 218 ods. 2 zákona č. 461/2003 Z.z. v celom rozsahu zamietol odvolanie žalobcu a potvrdil prvostupňové správne rozhodnutie z 28. apríla 2017, Číslo: XXX XXX XXXX X. Uvedeným rozhodnutím prvostupňový správny orgán (Sociálna poisťovňa, ústredie) rozhodol tak, že podľa § 70 ods. 1 a § 71 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z.z. zamietol žiadosť žalobcu o invalidný dôchodok zo 07. decembra 2015.

23. Podľa § 70 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z.z., poistenec má nárok na invalidný dôchodok, ak sa stal invalidný, získal počet rokov dôchodkového poistenia uvedený v § 72 a ku dňu vzniku invalidity nespĺňa podmienky nároku na starobný dôchodok alebo mu nebol priznaný predčasný starobný dôchodok.

24. Podľa § 71 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z.z., poistenec je invalidný, ak pre dlhodobo nepriaznivý zdravotný stav má pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť o viac ako 40 % v porovnaní so zdravou fyzickou osobou.

25. Podľa § 71 ods. 2 zákona č. 461/2003 Z.z. dlhodobo nepriaznivý zdravotný stav je taký zdravotný stav, ktorý spôsobuje pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť a ktorý má podľa poznatkov lekárskej vedy trvať dlhšie ako jeden rok.

26. Podľa § 71 ods. 3 zákona č. 461/2003 Z.z. pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť sa posudzuje porovnaním telesnej schopnosti, duševnej schopnosti a zmyslovej schopnosti poistenca s dlhodobo nepriaznivým zdravotným stavom a telesnej schopnosti, duševnej schopnosti a zmyslovej schopnosti zdravej fyzickej osoby. Pri posudzovaní poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť

sa neprihliada na zdravotné postihnutia, ktoré boli zohľadnené na nárok na invalidný výsluhový dôchodok podľa osobitného predpisu. 2)

27. Podľa § 71 ods. 4 zákona č. 461/2003 Z.z. pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť sa posudzuje na základe

a/ lekárskych správ a údajov zo zdravotnej dokumentácie zdravotníckeho zariadenia a zhodnotenia liečby s určením diagnostického záveru, stabilizácie ochorenia, jeho ďalšieho vývoja, ďalšej liečby a

b/ komplexných funkčných vyšetrení a ich záverov, pričom sa prihliada na zostávajúcu schopnosť vykonávať zárobkovú činnosť, zostávajúcu schopnosť prípravy na povolanie, možnosti poskytnutia pracovnej rehabilitácie alebo rekvalifikácie.

28. Podľa § 71 ods. 5 zákona č. 461/2003 Z.z. miera poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť je uvedená v prílohe č. 4.

29. Podľa § 71 ods. 6 zákona č. 461/2003 Z.z. miera poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť v percentách sa určuje podľa druhu zdravotného postihnutia, ktoré je rozhodujúcou príčinou dlhodobu nepriaznivého zdravotného stavu, a so zreteľom na závažnosť ostatných zdravotných postihnutí.

30. Podľa § 71 ods. 7 zákona č. 461/2003 Z.z. jednotlivé percentuálne miery poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť sa nesčítavajú.

31. Podľa § 71 ods. 8 zákona č. 461/2003 Z.z. mieru poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť určenú podľa odseku 6 možno zvýšiť najviac o 10 %, ak závažnosť ostatných zdravotných postihnutí ovplyvňuje pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť. Na určenie zvýšenia hodnoty sa vychádza z predchádzajúceho výkonu zárobkovej činnosti, dosiahnutého vzdelania, skúsenosti a schopnosti rekvalifikácie. Obdobne to platí, ak pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť je dôsledkom viacerých zdravotných postihnutí podmienujúcich dlhodobu nepriaznivý zdravotný stav.

32. Podľa § 153 ods. 5 zákona č. 461/2003 Z.z., lekársku posudkovú činnosť podľa odseku 1 vykonáva posudkový lekár sociálneho poistenia príslušnej pobočky a posudkový lekár sociálneho poistenia ústredia (ďalej len "posudkový lekár") a podľa odseku 2 písm. b/ aj určený zamestnanec Sociálnej poisťovne za osobnej účasti poistenca alebo poškodeného.

33. Podľa § 156 ods. 1 písm. f/ zákona č. 461/2003 Z.z., zdravotné výkony na účely sociálneho poistenia sú vystavenie nálezu o zdravotnom stave na písomné vyžiadanie posudkového lekára.

34. Podľa § 196 ods. 6 zákona č. 461/2003 Z.z., účastník konania je povinný navrhnuť dôkazy na podporu svojich tvrdení. Organizačná zložka Sociálnej poisťovne rozhodne, ktoré z dôkazov sa vykonajú. Organizačná zložka Sociálnej poisťovne je povinná vykonať aj iné dôkazy, ktoré účastníci konania nenavrhlí, ak sú potrebné na zistenie a objasnenie skutočného stavu veci.

35. Podľa § 196 ods. 7 zákona č. 461/2003 Z.z., organizačná zložka Sociálnej poisťovne hodnotí dôkazy podľa svojej úvahy, a to každý dôkaz osobitne a všetky dôkazy vo vzájomnej súvislosti.

36. Najvyšší súd z obsahu súdneho, ako aj pripojeného dávkového a posudkového spisu mal preukázané, že

- žalobca na predpísanom tlačive dňa 14. decembra 2015 (žiadosť spísaná dňa 07. decembra 2015) požiadal o invalidný dôchodok,

- rozhodnutím zo 14. januára 2016 Sociálna poisťovňa postupom podľa § 70 a § 71 zákona č. 461/2003 Z.z. predmetnú žiadosť žalobcu zamietla

[podklad pre vydanie rozhodnutia tvorila Lekárska správa zo 07. decembra 2015 vyhotovená posudkovým lekárom sociálneho poistenia Sociálnej poisťovne, pobočka Banská Bystrica, ktorý za rozhodujúce zdravotné postihnutie určil Choroby mužských pohlavných orgánov podľa Kapitoly XII., Položka č. 3, písm. c/ prílohy č. 4 zákona č. 461/2003 Z.z. s 30 %-nou mierou poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť (čo predstavuje dolnú hranicu zo stanoveného rozpätia 30 - 50 %). Vo

výroku posudku posudkový lekár preto konštatoval, že žalobca nie je invalidný, lebo pre dlhodobu nepriaznivý zdravotný stav nemá pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť o viac ako 40 % v porovnaní so zdravou fyzickou osobou. Ostatné ochorenia žalobcu vyhodnotil ako posudkovo nevýznamné],

- na základe odvolania žalobcu (toho času opravného prostriedku podľa Tretej hlavy Piatej časti zákona č. 99/1963 Zb. - Občiansky súdny poriadok) Krajský súd v Banskej Bystrici rozsudkom z 11. januára 2017, č. k. 20Sd/119/2016-15 zrušil rozhodnutie Sociálnej poisťovne zo 14. januára 2016 a vec jej vrátil na ďalšie konanie

[súd dospel k záveru, že jednak posudky posudkových lekárov vzhľadom na absenciu zhodnotenia kritérií na účely posúdenia poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť nemôžu byť podkladom pre rozhodnutie o zamietnutí invalidity, posudkoví lekári tiež nezohľadnili pridružené ochorenia a jednak pre nepreskúmateľnosť rozhodnutia pre nedostatok dôvodov],

- v zmysle záverov plynúcich z vyššie uvedeného rozsudku, žalovaná dňa 28. apríla 2017 vydala v predmetnom konaní prvostupňové správne rozhodnutie, ktorým opätovne zamietla žiadosť žalobcu o invalidný dôchodok zo 07. decembra 2015

[podklad pre vydanie rozhodnutia tvorila Lekárska správa z 12. apríla 2017 vyhotovená posudkovým lekárom sociálneho poistenia Sociálnej poisťovne, pobočka Banská Bystrica, ktorý za rozhodujúce zdravotné postihnutie určil Choroby mužských pohlavných orgánov podľa Kapitoly XII., Položka č. 3, písm. c/ prílohy č. 4 zákona č. 461/2003 Z.z. s 30 %-nou mierou poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť (čo predstavuje dolnú hranicu zo stanoveného rozpätia 30 - 50 %). Vo výroku posudku posudkový lekár preto konštatoval, že žalobca nie je invalidný, lebo pre dlhodobu nepriaznivý zdravotný stav nemá pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť o viac ako 40 % v porovnaní so zdravou fyzickou osobou. Ostatné ochorenia žalobcu (artériová hypertenzia, syndróm dráždivého čreva s hnačkami, schizofornná psychóza v anamnéze) vyhodnotil ako posudkovo nevýznamné],

- na základe odvolania žalobcu proti rozhodnutiu z 28. apríla 2017 zdravotný stav posúdil posudkový lekár sociálneho poistenia Sociálnej poisťovne, ústredie, vysunuté pracovisko Banská Bystrica, kde bol jeho zdravotný stav posúdený dňa 20. júna 2017. Posudkový lekár sociálneho poistenia Sociálnej poisťovne, ústredie, vysunuté pracovisko Banská Bystrica opätovne u žalobcu zistil jeho pracovnú, sociálnu, rodinnú, osobnú anamnézu, ochorenie, liečbu a subjektívne ťažkosti, zohľadnil predloženú lekársku dokumentáciu (onkologické vyšetrenie z 25. mája 2015 a 06. februára 2017, urologické vyšetrenie z 18. mája 2015 a zo 16. mája 2016, gastroenterologické vyšetrenie z 23. júla 2015 a z 24. marca 2014, MR vyšetrenie - enterografia z 30. marca 2017 a vyšetrenie z celotelovej scintigrafie skeletu z 09. mája 2017), ako aj na základe vlastného vyšetrenia a dospel k zhodnému záveru, že žalobca nie je invalidný podľa § 71 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z.z., lebo pre dlhodobu nepriaznivý zdravotný stav nemá pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť o viac ako 40 % v porovnaní so zdravou fyzickou osobou. U žalobcu bola opätovne stanovená miera poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť 30 % s tým, že za rozhodujúce zdravotné postihnutie bolo opakovane určené: Choroby mužských pohlavných orgánov podľa Kapitoly XII., Položka č. 3, písm. c/ prílohy č. 4 zákona č. 461/2003 Z.z. Ostatné ochorenia žalobcu vyhodnotil taktiež ako posudkovo nevýznamné.

37. Na základe uvedeného záveru generálny riaditeľ žalovanej ako subjekt v zmysle § 215 ods. 4 zákona č. 461/2003 Z.z. oprávnený rozhodnúť o odvolaní žalobcu, rozhodnutím vydaným dňa 27. júna 2017 zamietol v celom rozsahu odvolanie žalobcu a potvrdil prvostupňové správne rozhodnutie z 28. apríla 2017.

38. Po preskúmaní napadnutého rozsudku krajského súdu a konania mu predchádzajúceho najvyšší súd dospel k záveru, že krajský súd, pokiaľ pristúpil k zamietnutiu žaloby ako nedôvodnej, pochybil, nakoľko v procese posudzovania zdravotného stavu žalobcu zo strany posudkových lekárov sociálneho poistenia došlo k pochybeniu majúcejmu zásadný vplyv na zistenie a následné ustálenie skutočného stavu veci.

39. Najvyšší súd konštatuje, že posudzovanie zdravotného stavu fyzickej osoby a tým aj súvisiaceho zostatkového pracovného potenciálu je vecou výlučne odbornou - medicínskou, na ktoré súd nemá potrebné odborné znalosti. Vo veciach dôchodkového poistenia zdravotný stav a pracovnú schopnosť občanov posudzuje Sociálna poisťovňa vo forme lekárskej posudkovej činnosti pri výkone sociálneho

poistenia (§ 153 ods. 1 písm. b/ v spojení s § 153 ods. 3 zákona č. 461/2003 Z.z.) s tým, že konkrétne túto činnosť vykonáva posudkový lekár sociálneho poistenia príslušnej pobočky a posudkový lekár sociálneho poistenia ústredia (§ 153 ods. 5 menovaného zákona). Výsledkom posudkovej činnosti je záver posudkového lekára o tom, či konkrétna fyzická osoba je, alebo nie je invalidná s určenou mierou poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť s tým, že táto miera poklesu sa určuje v percentách podľa druhu zdravotného postihnutia, ktoré je rozhodujúcou príčinou dlhodobo nepriaznivého zdravotného stavu, a so zreteľom na závažnosť ostatných zdravotných postihnutí. Závery posudkového lekára sú zachytené v lekárskej správe, súčasťou ktorej je odborný lekársky posudok vrátane jeho odôvodnenia, v ktorom posudkový lekár objasňuje a odôvodňuje všetky zásadné skutočnosti, na základe ktorých pristúpil k prijatiu konkrétneho záveru. Tento posudok je teda v konaní pred správnym súdom kľúčovým dôkazom, na ktorý je súd (vzhľadom na absenciu odbornej - medicínskej erudovanosti) odkázaný, a preto je nutné klásť dôraz na jeho jednoznačnosť, úplnosť, určitosť a presvedčivosť. Tieto kritériá však spĺňa len taký posudok, v ktorom sa posudkový lekár riadne vysporiada so všetkými rozhodnými a pre danú vec relevantnými skutočnosťami, prihliadne pritom k účastníkom konania udávaným ťažkostiam a svoje posudkové závery náležite odôvodní.

40. Po preskúmaní veci, konkrétne príslušných lekárskeho posudkov vyhotovených v tu prejednávanvej veci a tvoriacich podklad pre následné vydanie rozhodnutí na oboch stupňoch a tiež vzhľadom na obsah posudkového a dávkového spisu, súčasťou ktorého sú lekárske nálezy doložené účastníkom konania v priebehu dávkového konania, dospel najvyšší súd k záveru, že posudky posudkových lekárov v prechádzajúcom bode uvádzané požiadavky na ich obsahovú stránku i napriek predchádzajúceму zrušujúceму rozsudku z 11. januára 2017, č.k. 20Sd/119/2016-15, nespĺňajú. V posudkovom spise sa okrem lekárskeho nálezov, zo záverov ktorých vychádzali aj jednotliví posudkoví lekári sociálneho poistenia, a ktoré zahrnuli do svojich lekárskeho posudkov, sa nachádzajú ďalšie lekárske nálezy, ktoré posudkoví lekári nevyhodnocovali v kontexte komplexného preskúmania zdravotného stavu žalobcu. Z posudkov nevyplýva, ako sa posudkoví lekári vysporiadali s ďalším zdravotným postihnutím žalobcu, predovšetkým týkajúcim sa jeho podporného a pohybového aparátu. Jedná sa predovšetkým o lekársku správu z rádiológie z 20. marca 2015, v ktorej boli konštatované u žalobcu ťažké degeneratívne zmeny v hrudnej a lumbálnej časti chrbtice, pričom táto lekárska správa nebola zo strany jednotlivých posudkových lekárov sociálneho poistenia participujúcich na posudkovej činnosti v predmetnom dávkovom konaní zahrnutá do ich lekárskeho posudkov počnúc lekárskou správou zo 07. decembra 2015, z 12. apríla 2017 a tiež z 20. júna 2017. Podľa názoru súdu sa jednalo o zásadnú skutočnosť, ktorá mala byť v príslušných lekárskeho správach zo strany posudkových lekárov sociálneho poistenia dostatočným spôsobom ozrejmeneá. O to viac uvedené platí, pokiaľ aj neskôr závery plynúce zo vstupnej celotelovej scintigrafie z 09. mája 2017 prijaté Inštitútom nukleárnej a molekulárnej medicíny nevyvylčili u žalobcu ani ťažké degeneratívne zmeny, čo v spojení s vyššie uvedenou lekárskou správou z 20. marca 2015 môže dôvodne potvrdzovať práve ochorenie charakteru podporného a pohybového. Rovnako posudkový lekár sociálneho poistenia Sociálnej poisťovne, ústredie v lekárskej správe z 20. júna 2017 ďalej poukazoval na správu z lekárskeho MR vyšetrenia (enterografia) z 30. marca 2017 citujúc z nej plynúce závery v rozsahu: IBD (zápalové ochorenia tráviaceho traktu; pozn. súdu) bez známok, drobný hemangióm heparu v S VIII., akcentovaná ateroskleróza infrarenálnej aorty a ilických artérií, bez relevantnej stenózy t.č., pričom z predmetnej správy vyplývala v časti nálezu aj viacsegmentálna erozívna osteochondróza, akcentovaná L2-3 v konkavite skoliózy, Modic 1 až 2, pokročilá polysegmentálna spondylóza / spondylartróza, vákuum fenomén, k čomu sa posudkový lekár nevyjadril i napriek tomu, že ochorenia podporného a pohybového aparátu u žalobcu boli zrejme už v minulosti.

41. Z tohto dôvodu najvyšší súd považoval za dôvodnú námietku žalobcu, že jeho zdravotný stav nebol dostatočne posúdený najmä vo vzťahu k ochoreniam pohybového aparátu. Len taký posudok je možné považovať za presvedčivý a dostatočný, ktorý nevnáša pochybnosti o komplexnom zhodnotení zdravotného stavu žiadateľa o dávku, obsahuje logické úsudky a dôvody, ktoré viedli k záverom nielen o rozhodujúcom zdravotnom postihnutí a miere poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť, ale aj o závažnosti ostatných zdravotných postihnutí. Posudkový lekár v ďalšom konaní opätovne vyhodnotí mieru poklesu schopnosti žalobcu vykonávať zárobkovú činnosť, dôsledne sa vyjadrí ku všetkým skutočnostiam uvedeným v predložených lekárskeho správach (vrátane ďalších žalobcom do konania

doložených) riadne vyhodnotí zdravotný stav žalobcu z hľadiska všetkých zdravotných postihnutí, pričom svoj záver presvedčivo a riadne odôvodní. Žalovaná následne znovu rozhodne o odvolaní žalobcu proti prvostupňovému rozhodnutiu z 28. apríla 2017.

42. V závere dáva najvyšší súd žalobcovi do pozornosti ustanovenie § 135 ods. 1 SSP, podľa ktorého na rozhodnutie správneho súdu je rozhodujúci stav v čase právoplatnosti rozhodnutia orgánu verejnej správy alebo v čase vydania opatrenia orgánu verejnej správy. Z tohto dôvodu nebolo možné prihladiť na lekárske správy predkladané žalobcom v priebehu súdneho konania a vydané po nadobudnutí právoplatnosti rozhodnutia žalovanej, t.j. po júli 2017.

43. Vzhľadom na uvedené dôvody najvyšší súd dospel k záveru, že rozhodnutie žalovanej nie je v súlade so zákonom, lebo zistenie skutkového stavu žalovanou nie je dostačujúce na riadne posúdenie veci (§ 191 ods. 1 písm. e/ SSP) a preto rozsudok krajského súdu postupom podľa § 462 ods. 2 SSP zmenil tak, že rozhodnutie žalovanej z 27. júna 2017 zrušil a vec jej vrátil na ďalšie konanie (§ 462 ods. 2 SSP).

44. O trovách konania rozhodol najvyšší súd podľa § 467 ods. 2 SSP v spojení s § 467 ods. 1, § 167 ods. 1 a § 175 ods. 1 SSP tak, že žalobcovi, ktorý v konaní dosiahol úspech, priznal nárok na náhradu trov konania na krajskom súde a kasačnom súde. O výške náhrady trov konania rozhodne správny súd po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník (§ 175 ods. 2 SSP).

45. Toto rozhodnutie prijal najvyšší súd v senáte pomerom hlasov 3:0 (§ 139 ods. 4 veta prvá SSP).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku n i e j e prípustný opravný prostriedok.